

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยแนวโน้มนี้นี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาแนวโน้มหรือความเป็นไปได้ของงานประชาสัมพันธ์กรมตำรวจในช่วงปี 2532-2542 โดยใช้เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประชาสัมพันธ์ไว้ดังนี้

1. เป็นผู้ปฏิบัติงาน ที่มีตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานภาครัฐ องค์การรัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน
2. เป็นนักวิชาการจากสถาบันการศึกษา ที่มีประสบการณ์ด้านการประชาสัมพันธ์
3. เป็นผู้บริหารระดับสูง ที่มีตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการประชาสัมพันธ์ของรัฐ และแผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ

ผู้วิจัยได้เลือกผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประชาสัมพันธ์ที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักและยอมรับจากกลุ่มต่าง ๆ จำนวนหนึ่งตาม เกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น ดังนั้นจึงเป็นการสุ่มตัวอย่างแบบจำเพาะเจาะจง (Purposive Sampling) แล้วให้แต่ละคนระบุชื่อผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประชาสัมพันธ์อีกจำนวนหนึ่งรวม 30 คน แล้วรวบรวมรายชื่อผู้ที่ถูกระบุซ้ำ ๆ กันมากที่สุดเรียงตามลำดับลงมาเพื่อเลือกไว้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ไปพบด้วยตนเองและส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับการวิจัยนี้

ผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ ขอบเขต รายละเอียดของการวิจัย และวิธีวิจัยให้ทราบ เป็น การล่วงหน้าพร้อมทั้งนัด วัน เวลา สถานที่เพื่อสัมภาษณ์ และกรอกแบบสอบถาม รวมทั้งหมด 2 รอบ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 2 ท่านได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์ (การเก็บข้อมูลรอบที่ 1) ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบในการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นคำถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับบทบาทและโครงสร้างของ งานประชาสัมพันธ์กรมตำรวจในปัจจุบัน การคาดการณ์เกี่ยวกับแนวโน้มในอนาคต ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่าง ๆ

2. แบบสอบถาม (การเก็บข้อมูล รอบ 2) ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นโดยอาศัย ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิให้ไว้ในรอบแรก แล้วนำมาวิเคราะห์และ สังเคราะห์แยกเป็นประเด็นเนื้อหาต่าง ๆ เพื่อสร้างแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วน ประเมินค่า 5 ระดับ จำนวน 100 ข้อแยกเนื้อหาคำถามได้ 7 เรื่อง ดังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มของบทบาทงานประชาสัมพันธ์ 12 ข้อ
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มของโครงสร้างงานประชาสัมพันธ์ 9 ข้อ
3. ข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับงานประชาสัมพันธ์ 26 ข้อ
4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทงานประชาสัมพันธ์กรมตำรวจตามอุดมการณ์ 15 ข้อ
5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทงานประชาสัมพันธ์ในปัจจุบัน 9 ข้อ
6. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพงานประชาสัมพันธ์ในปัจจุบัน 14 ข้อ
7. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายและกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ มวลชนสัมพันธ์ และประชาสัมพันธ์ 15 ข้อ

(ดูรายละเอียดแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามและข้อมูลคำตอบได้ในภาคผนวก)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละคนในรอบที่ 1 ด้วยตนเอง และส่งแบบสอบถามไปยังผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิในรอบที่ 2 โดยใช้วิธีการติดต่อนัดหมาย

ล่วงหน้าด้วยวาจาและการติดต่อเพื่อขอรับแบบสอบถามกลับคืนทั้งวิธีการสื่อสารทางไปรษณีย์ และทางโทรศัพท์ เพื่อนัดวัน เวลา สถานที่ที่ไปรับแบบสอบถามคืน

การเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 1 และรอบที่ 2 สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ใช้เวลา 60 วัน ได้ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิครบทั้ง 20 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำคำตอบในแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน ฐานนิยม และพิสัยระหว่างควอไทล์

1. การหาค่ามัธยฐาน (Median)

สูตรการคำนวณ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2526 : 21)

$$\text{Median} = L + \frac{\left(\frac{N}{2} - F\right) \times i}{f}$$

Median (Mdn) คือ มัธยฐาน

L คือ ขีดจำกัดล่างที่แท้จริงของชั้นคะแนนที่มีมัธยฐานตกอยู่

F คือ ความถี่สะสมทั้งหมดของชั้นคะแนนที่อยู่ต่ำกว่าชั้นที่มีมัธยฐานตกอยู่

f คือ ความถี่ของชั้นคะแนนที่มีมัธยฐานตกอยู่

i คือ อัตรภาคชั้นคะแนน

N คือ จำนวนความถี่ทั้งหมด

ตัวอย่างการคำนวณ

คะแนน	ความถี่	ความถี่สะสม
5	5	31
4	16	26
3	9	10
2	1	1
1	0	0

$$\begin{aligned}\text{แทนค่า } Mdn &= 3.5 + \frac{\left(\frac{31}{2} - 10\right) \times 1}{16} \\ &= 3.84\end{aligned}$$

การแปลความหมายของคะแนน เป็นดังนี้

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 4.50 ขึ้นไปหมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า

โอกาสที่แนวโน้มนั้นจะเกิดขึ้นมากที่สุด

ค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ 3.50-4.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า

โอกาสที่แนวโน้มนั้นจะเกิดขึ้นมีมาก

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 2.50-3.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า

โอกาสที่แนวโน้มนั้นจะเกิดขึ้นมีปานกลาง

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 1.50-2.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า

โอกาสที่แนวโน้มนั้นจะเกิดขึ้นมีน้อย

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 1.00-1.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า

โอกาสที่แนวโน้มนั้นจะเกิดขึ้นมีน้อยที่สุด

2. การหาค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

สูตรการคำนวณ

การหาค่าควอไทล์ (Q) ใช้สูตรเดียวกับการคำนวณหาค่า Median

โดยแทนค่า $\frac{N}{2}$ ด้วย $\frac{N}{4}$ สำหรับการหาค่า Q_1 และแทนค่า $\frac{N}{2}$ ด้วย $\frac{3N}{4}$ สำหรับ Q_3

ส่วนค่า L, F และ f เปลี่ยนไปตามที่ควอไทล์นั้นตกอยู่

$$Q_1 = L + \frac{\left(\frac{N}{4} - F\right) \times 1}{f}$$

$$Q_3 = L + \frac{\left(\frac{3N}{4} - F\right) \times 1}{f}$$

พิสัยระหว่างควอไทล์ = $Q_3 - Q_1$

ตัวอย่างการคำนวณ

คะแนน	ความถี่	ความถี่สะสม
5	5	31
4	16	26
3	9	10
2	1	1
1	0	0

$$\text{แทนค่า } Q_3 = 3.5 + \frac{(3 \times \frac{31}{4} - 10) \times 1}{16}$$

$$= 4.33$$

$$\text{แทนค่า } Q_1 = 2.5 + \frac{(\frac{31}{4} - 1) \times 1}{9}$$

$$= 3.25$$

$$Q_3 - Q_1 = 1.08$$

การแปลความหมาย ถ้าข้อความใดได้ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์มีค่าตั้งแต่ 1.50 ลงมา แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อข้อความนั้นสอดคล้องกัน ถ้าค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของข้อความใดมีค่ามากกว่า 1.50 แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อข้อความนั้น ไม่สอดคล้องกัน

3. การหาค่าฐานนิยม (Mode)

วิธีหาค่าฐานนิยม

การหาค่าฐานนิยมของแต่ละข้อความนั้น ผู้วิจัยคำนวณหาค่าความถี่ของระดับคะแนนจาก 1 ถึง 5 สำหรับแต่ละข้อความ ระดับคะแนนใดที่มีความถี่สูงสุดถือเป็น

ค่าฐานนิยมของข้อความนั้น ในกรณีที่ที่มีความถี่สูงสุดของระดับคะแนนเท่ากัน และระดับคะแนนนั้นอยู่ติดกันจะถือ เอาค่ากลางระหว่างคะแนนทั้งสองนั้นเป็นฐานนิยมของข้อความนั้น ส่วนกรณีที่ที่มีความถี่สูงสุดของระดับคะแนนเท่ากัน แต่ระดับคะแนนไม่ได้อยู่ติดกันจะถือว่าระดับคะแนนทั้งสองนั้น เป็นฐานนิยมของข้อความนั้น

ตัวอย่างการหาฐานนิยม

ตัวอย่างที่ 1	ระดับคะแนน	5	4	3	2	1	
	ความถี่	5	16	9	1		ฐานนิยมคือ 4
ตัวอย่างที่ 2	ระดับคะแนน	5	4	3	2	1	
	ความถี่	1	14	14	0	1	ฐานนิยมคือ 3.5

การแปลความหมาย ถ้าข้อความใดได้ค่าของความแตกต่างระหว่างค่าฐานนิยมกับมัธยฐานมีค่าไม่เกิน 1 แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อข้อความนั้นสอดคล้องกัน

4. การพิจารณาความสอดคล้อง

ข้อความใดที่มีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.5 และค่าความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐานไม่เกิน 1.0 ถือว่าข้อความนั้นมีความสอดคล้อง ในกรณีที่ข้อความใดมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.5 แต่ค่าความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐานเกิน 1.0 หรือกลับกันจะถือว่าข้อความนั้นไม่มีความสอดคล้อง

5. การพิจารณาทิศทางของแนวโน้ม

ข้อความใดที่ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิได้ตอบแบบสอบถามในด้านใดด้านหนึ่งมากกว่าอีกด้านหนึ่งตั้งแต่ 5 คน ขึ้นไป (หรือประมาณร้อยละ 25) ก็จะได้ถือว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นโน้มเอียงไปทางนั้น ถ้าหากแตกต่างกันไม่ถึง 5 คน ถือว่าความคิดเห็นนั้นกำกวม